

PROTOCOL CONTRA L'ABÚS SEXUAL INFANTIL EN L'ASSOCIACIONISME CULTURAL CATALÀ

S'estima que un de cada cinc infants és víctima de violència sexual. Aquest protocol està adreçat les entitats que fomenten la cultura popular i tradicional catalana entre infants i adolescents. El seu objectiu és establir unes pautes de conducta clares, que les mateixes entitats s'obliguen a complir, per tal de prevenir, detectar i actuar contra l'abús sexual infantil.

OBJECTE DEL PROTOCOL

El protocol vol aplicar-se per evitar les següents situacions d'Abús Sexual Infantil (ASI):

- *Presencials amb contacte físic*: carícies, masturbació i penetració (oral, vaginal o anal)
- *Presencials sense contacte físic*: exhibició d'òrgans sexuals, realitzar l'acte sexual premeditadament davant d'un infant, masturbació davant un infant, i ús del menor per crear contingut pornogràfic.
- *Grooming*. L'adult es fa passar per infant per incentivar una relació sexual virtual.
- *Trucades telefòniques* de caràcter obscè.
- *Sexting*. Ús de dispositius mòbils per intercanviar-se imatges o vídeos de contingut sexual amb l'infant.

ESTRUCTURA DEL PROTOCOL

El present protocol s'estructura en els següents àmbits:

1. Mesures de prevenció de casos d'abús sexual infantil
2. Mesures d'identificació de casos d'abús sexual infantil
3. Protocol d'acció enfront casos d'abús sexual infantil

1.- MESURES DE PREVENCIÓ DE CASOS D'ABÚS SEXUAL INFANTIL

Organigrama

- Nomenar almenys un responsable d'equitat a la Junta Directiva, que s'ocuparà de vetllar pels casos de sospita o certesa d'abús sexual.
- Nomenar, en el cas de les entitats que tenen tècnics remunerats, un tècnic en Equitat per cada 25 treballadors. Vetllar perquè els tècnics estiguin presents en tots els àmbits territorials on actua l'entitat i siguin representatius també dels principals projectes o àrees d'actuació.
- Exigir un certificat negatiu d'abusos sexuals a tots els professionals que imparteixen classes a menors d'edat.
- Treballar amb parelles pedagògiques, preferiblement mixtes.
- Evitar que persones externes a l'entitat tinguin relació directa amb els infants si prèviament no han rebut consentiment familiar.
- Comunicar les mesures contemplades a aquest protocol a totes les persones que participen en el desenvolupen de l'entitat. Organitzar jornades de formació periòdiques sobre el seu compliment.

Reduir els factors de risc

Ens els següents escenaris o àmbits.

Bany o Vestuaris:

- Assegurar la presència de dos adults en la zona de vestuaris.
- Si els infants comencen a ser autònoms, prioritzar que vagin sols al bany o en grup.
- Evitar ús individual dels vestuaris per parts dels infants.
- Qualsevol cura que no requereixi intimitat es realitzarà amb la porta oberta.

Drets d'imatge

- No fer fotografies o vídeos dels menors sense autorització familiar, ni replicar aquests continguts per serveis de missatgeria o xarxes socials.
- No donar el número de mòbil o correu electrònic als infants.

Estades nocturnes i activitats extraescolars

- Garantir que els torns de guàrdia impliquen almenys dues persones.
- Vetllar perquè menors i adults dormin en habitacions separades.
- Evitar les habitacions mixtes, així com barrejar infants d'edats molt diferents.
- Comunicar a les famílies qualsevol modificació dels horaris previstos per evitar que els infants restin sols.

2.- MESURES DE DETECCIÓ DE CASOS D'ABÚS SEXUAL INFANTIL

Les entitats tenen la responsabilitat de prevenir els abusos sexuals infantils en el marc de les activitats que organitzen, i en paral·lel, intentar evitar possibles casos que es produeixen en l'entorn intrafamiliar (incest) o extrafamiliar.

Factors de risc

- Major risc entre infants de 8 a 12 anys.
- Major risc entre nenes que entre nens
- Major risc entre infants amb baixa autoestima i que no reben afecte familiar.

Indicis físics

L'ordre *BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents*, estableix que els menors presumiblement són víctimes d'abús sexual infantil quan responen a les següents característiques:

- Presenten dolors, cops o picor en la zona genital/anual
- Tenen molèsties quan caminen o s'asseuen
- Son nenes/adolescents i estan embarassades
- Presenten dolors freqüents sense causa aparent
- Donen explicacions poc convinents respecte les lesions que presenten.
- Mostren actituds defensives davant el contacte físic.
- Manifesten o assenyalen que els progenitors, cuidadors o adults de referència son els causants de l'abús
- Altres indicis que son forçats a activitats sexuals.

Indicis conductuals:

Els indicis conductuals més evidents son:

- Dificultats funcionals: Problemes de son, canvis en hàbits alimentaris, encopresi i eneuresi.

- Dificultats en la conducta sexual: Coneixements sexuals que no corresponen a la seva edat. Masturbació compulsiva, imitació d'actes sexuals, ús de vocabulari sexual inapropiat, curiositat sexual excessiva, jocs i dibuixos de naturalesa sexual, conductes seductores i exhibicionista, problemes d'identitat, conducta sexual promíscua.
- Dificultats emotives: Hostilitat, agressivitat, ràbia, ira, plor fàcil.

3.- PROTOCOL D'ACCIÓ ENFRONT CASOS D'ABÚS SEXUAL INFANTIL

En el cas que una persona relacionada amb l'entitat detecti un comportament anòmal, ha de procedir de la següent manera:

3.1.- En cas de sospita d'abús sexual infantil

- Comunicar-ho al Tècnic d'Equitat de referència, o en la seva absència, al membre de la Junta Directiva responsable de l'Àrea d'Equitat.
- Fer coneixedors als tutors legals de la situació viscuda.
- Comunicar a la persona als Mossos d'Esquadra la situació viscuda, encara que no es disposi de consentiment familiar.
- Protegir l'infant que presumiblement és abusat sexualment.
- Notificar a la persona acusada la situació.
- Nomenar un membre de la Junta Directiva per fer seguiment del cas.

3.2.- En cas de certesa d'abús sexual infantil

- Comunicar-ho directament a la Junta Directiva de l'entitat.
- Informar amb màxima celeritat als tutors legals de l'infant.
- Traslladar l'infant a un centre mèdic, en el cas que sigui necessari.
- Expulsar de l'entitat la persona acusada
- Comunicar els fets als Mossos d'Esquadra, encara que no es disposi de consentiment familiar.